

Permoníci – pracovný zošit

Metodika pre pedagógov

Pracovný zošit Permoníci je pripravený tak, aby rozvíjal kompetencie 1. úrovne Národného štandardu finančnej gramotnosti verzia 1.2. Je určený pre 1. a 2. cyklus základných škôl (pre žiakov 3. a 4 ročníkov ZŠ).

V pracovnom zošite nájdete 6 kapitol, ktoré sa venujú témam:

- Peniaze
- Zarob
- Míňaj
- Šetri
- Požičaj
- Ochráň

Každá téma je spracovaná formou príbehu o dvoch zvedavých permoníkoch – Klimkovi a Barborke a po príbehu nasledujú úlohy. Príbehy sú dostupné aj ako audionahrávky na YouTube i Spotify. QR kódy s presmerovaním na audiopríbeh sú priamo pri príbehoch v zošite (vždy pri nadpise príbehu). Úlohy v zošite overujú vedomosti z príbehu, ale tiež ich rozširujú o nové vedomosti primárne určené pre žiakov 1. cyklu ZŠ. .

Rozsah:

- Každá téma v pracovnom zošite je pripravená na 1 vyučovaciu hodinu – 45 minút, prípadne dvojhodinovku – 90 minút (pri kreatívnej práci s úlohami a rozšíreniami).

Ako s príbehmi pracovať:

- Kapitoly so žiakmi preberajte postupne – príbehy na seba nadväzujú a postupne odhaľujú žiakom svet peňazí a hospodárenia.
- Prečítajte si so žiakmi príbeh, alebo si pustite audionahrávku (cez QR kód priamo v zošite pri nadpise príbehu).
- Ak príbeh so žiakmi počúvate, nechajte ich popri počúvaní čítať, aby ste posilnili čítanie/počúvanie s porozumením.
- Po príbehu pokračujte prvou úlohou – otázky na čítanie s porozumením (otázky môžete prečítať a spolu so žiakmi o nich diskutovať alebo nechať žiakov pracovať samostatne a vypísať odpovede do zošita).
- V ďalších úlohách si spoločne prečítajte zadanie a nechajte žiakov pracovať samostatne alebo spolu v skupinách.

- Pri niektorých úlohách sa nachádzajú doplňujúce informácie – zvyčajne vo forme bubliny s popisom „Vieš, že...“. Tieto bubliny rozširujú vedomosti žiakov o nové poznatky.
- Nižšie nájdete odpovede ku komplikovanejším úlohám, prípadne možné rozšírenia, ako s úlohami pracovať.

Odpovede a doplňujúce informácie k jednotlivým kapitolám a úlohám

PENIAZE

4. úloha: Národné strany euromincí sú z týchto krajín (zoradené ako na obrázkoch):

Cyprus	Fínsko	Andora
Grécko	Taliansko	Francúzsko
Chorvátsko	Nemecko	Rakúsko
Malta	Litva	Monako

9. úloha: Peniaze sa nachádzajú 2 eur – nad baňou, 10 eur – pri kalvárii na kopci, 50 eur – za kostolom, 20 eur – za fontánou, 5 eur – za vstupnou bránou na námestie. Spolu sú v hodnote 17,70 eura (17 eur a 70 centov).

ZAROB

3. úloha: Pri tejto úlohe môžete pracovať napríklad s letákom z obchodu, ktorý máte vo vašej obci, a žiaci môžu hľadať viacero tovarov ako tie, ktoré im spontánne napadnú.

6. úloha: Správne poradie je:

Mať prácu; Dostať výplatu na účet; Dať kartu do bankomatu; Zadať PIN; Zvoliť sumu, koľko chcem vybrať; Zobrať si peniaze

MÍŇAJ

4. úloha: V tejto úlohe majú žiaci mince a bankovky v celkovej hodnote 16,20 eura. Ich úlohou je spojiť peniaze s položkami (potravinami) tak, aby získali presnú sumu – teda nepotrebovali výdavok (nie je ich úlohou minúť celú sumu). Môžete s nimi tiež spočítať, ak už to vedia, koľko peňazí im ostane.

Možné rozdelenie napríklad:

Polievka – 3,50 eura – $1 + 2 + 0,50$

Pizza – 7 eur – $5 + 2$

Limonáda – 1,50 eura – $0,2 + 0,2 + 0,1 + 1$

5. úloha: Výdavky, ktoré majú pomenovať, sú:

- Bývanie (prípadne hypotéka, nájomné, fond opráv)
- Nákupy (prípadne strava, potraviny, jedlo)

- Energie (prípadne elektrika, plyn, voda, kúrenie)
- Doprava (prípadne autobus, MHD, auto, lístok na bus, mesačník, električenka)
- Oblečenie (prípadne topánky, odev, šaty)

Bonusová úloha: Túto úlohu môžete zadať žiakom na doma alebo pracovať s letákom z obchodu, prípadne ísť so žiakmi priamo do obchodu a pozorovať cenovky.

ŠETRI

2. úloha: Rozdelenie položiek na túžby a potreby:

- Túžby – krásny klobúk, vstupenka do kina, vojačik, zmrzlina, plavba loďou.
- Potreby – obed, dom, okuliare pre Klimka, energie.

5. úloha: Nechajte každého žiaka, aby si nastavil svoj finančný cieľ. Najskôr diskutujte o ich túžbach a každý si dopíše položku, na čo by si chcel nasporiť. Potom zreálnite očakávania žiakov, koľko ich túžby reálne stoja a napíšte si cieľovú sumu. V tejto úlohe si môžete tiež nastaviť spoločný cieľ ako trieda.

POŽIČAJ

2. úloha: Tieto veci si ľudia často požičiavajú miesto toho, aby si ich kupovali:

Auto (napríklad na dovolenke), kostým (na karneval, Halloween), knihy (v knižnici, od kamarátov), lyže (výbava na dovolenke, prípadne aj slnečník v lete na pláži), svadobné šaty.

5. úloha: Tento príklad vypočítajte s použitím kalkulačky, pre mladších žiakov má len ilustrovať, že pri požičiavaní platíme banke peniaze navyše.

- Požičala si: 600 eur
- Vrátila: $53 \cdot 12 = 636$ eur
- Rozdiel je 36 eur – môžete so žiakmi diskutovať, čo všetko by ste si za takú sumu vedeli kúpiť (akú má hodnotu).

OCHRÁŇ

2. úloha: Správna odpoveď je b.

So žiakmi môžete diskutovať, prečo sú ostatné možnosti nesprávne:

- A: Musia ich čo najskôr minúť na čokoľvek. – Nie je správne všetko minúť a nemyslieť na budúcnosť.

C: Odložia si ich do prasiatka alebo inej pokladničky. – Sporenie do prasiatka a pokladničky je pre žiakov prvá a najjednoduchšia forma sporenia, ak sa však rozprávame o sporení v kontexte ochrany peňazí (pred sebou samým aj infláciou), potrebujeme ich aj zhodnocovať – vzhľadom na infláciu, ktorá sa spomína v príbehu. Aby sme si za odložené peniaze nekúpili neskôr menej, ako by sme kúpili dnes.

4. úloha:

Bezpečná je jedine odpoveď B, v ostatných ide o podozrivé znaky podvodníkov:

- A – výhry, aj keď sme nesúťažili;
- C – osobné údaje nikdy nezasadáme na neznámych weboch;
- D – na internete sa môže skryť ktokoľvek a tváriť sa, že je niekto iný;
- E – heslo nikdy neprezeráme nikomu, je to naše heslo a nemá ho poznať nikto okrem nás. Inak môže zneužiť náš účet, aj iný, ak používame to isté heslo.

5. úloha: Podozrivé znaky v správach:

- správa v modrej bubline: Ahoj, Vihral si darček! Klikni sem do 5 minút, zadaj svoju emailovú adresu a heslo a mi ti ho pošleme. – gramatika, nátlak/krátky čas na reakciu, pýtanie si hesla k mailu,
- správa v zelenej bubline: Tvoj balík nemôžeme doručiť. Zaplať poštovné 2 € zadáním čísla karty a CVV sem: bit.eu/vfq-tx, aby mohol byť doručený. Tvoja pošta – gramatika, pýtanie si čísla karty a kódu, podozrivá adresa, kde máme kliknúť.

7. úloha: Správne dvojice sú:

- zarob – práca
- šetri – dovolenka
- požičaj – úver
- ochráň – Národná banka Slovenska
- míliaj - potreby